Miniatűr képmás - ismeretlen nő képmása

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	51.32.1
Alkotó:	Cior, Pierre Charles (1769 - 1838) / festő
Készítés ideje:	18. SZÁZAD VÉGE
Készítés helye:	Anglia (Nagy-Britannia) (feltehetően)
Anyag:	aranyozott bronz keret; elefántcsont
Technika:	akvarell
Méretek:	átmérő: 10,4 cm átmérő: 7,6 cm magasság: 13 cm

A legkorábbi ismert, elefántcsont-lapra festett miniatűr 1577-ből való, Dorothea Ursula von Württemberget ábrázolja. Ebben az időben ez még egyedi esetnek számít, a 17. századi kísérletek után a 18. századtól terjed el használata. Az elefántcsont-lap olyan technikai lehetőségeket rejt magában, amit más anyagokkal nem lehet elérni. Finom transzparenciája a test és a haj életszerű ábrázolásának lehetőségét kínálta, ezt a hatást a festő az árnyalt tónusok alkalmazásával még tovább fokozhatta. A 0,3–0,5 mm vastag lapocskákon az emberi bőr finom, természetes áttetszőségének hatását úgy fokozták, hogy a testszínű felület hátoldalára arany ill. ezüst fóliát helyeztek. Ez a megoldás található meg a karjában barna tyúkot tartó fiatal nő képmásán (51.32.1.ltsz.).

A miniatűr megfestése gyakorlatot, biztos kezet kívánt, mert a nedvességre érzékeny felületen nem lehetett változtatni, a túl vastagon felhordott festék visszakaparását pedig nemkívánatosnak tartották. Az elefántcsont könnyen megvetemedik, ezért a festés előtt papírral vagy kartonnal merevítették. A kasírozásra használt anyag olykor fontos támpontot közöl a miniatűr készülésének idejéről. A fehér ruhás, rózsaszín vállkendős fiatal nő képmásának (51.33.1. ltsz.) hátoldalára ragasztott papírlapon hosszabb szövegből kivágott papírcsík, rajta felirat: *18a Januarij 1781*. Legnagyobb valószínűséggel a készítés időpontját jelzi.

A miniatűrök mindig szerves egységet alkottak a kerettel, az üveggel és a hátoldallal. Ezek a tartozékok nem csak esztétikai szempontból fontosak, hanem a külső hatásoktól (por, nedvesség) is védenek. A megrendelő a miniatűrt üvegezve, bekeretezve kapta a készítőtől. Az itt bemutatott képmások igényesen kialakított keretei más, némileg nagyobb miniatűr számára készültek, a most bennük lévőket zöld bársony ill. selyem alapra applikálták.

Irodalom

- Szerk.: Virág Zsolt: *Keszthelyi Festetics-kastély Helikon Kastélymúzeum: kastélytörténet - kiállításvezető - érdekességek*. Várkastély Kiadó, Keszthely, 2015. - 239. kép
- Szerk.: Pataki Judit: *Az idő sodrában. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek története*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 157. (Nagy Györgyi)
- Szerk.: Péter Márta: *A klasszicizmustól a biedermeierig. Az európai iparművészet stíluskorszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 1.69. (Prékopa Ágnes)
- Koroknay Éva: *Miniatűrök és szelencék. (A Nagytétényi Kastélymúzeum kiállításának ismertetője)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1979. - Nr. 17.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum